



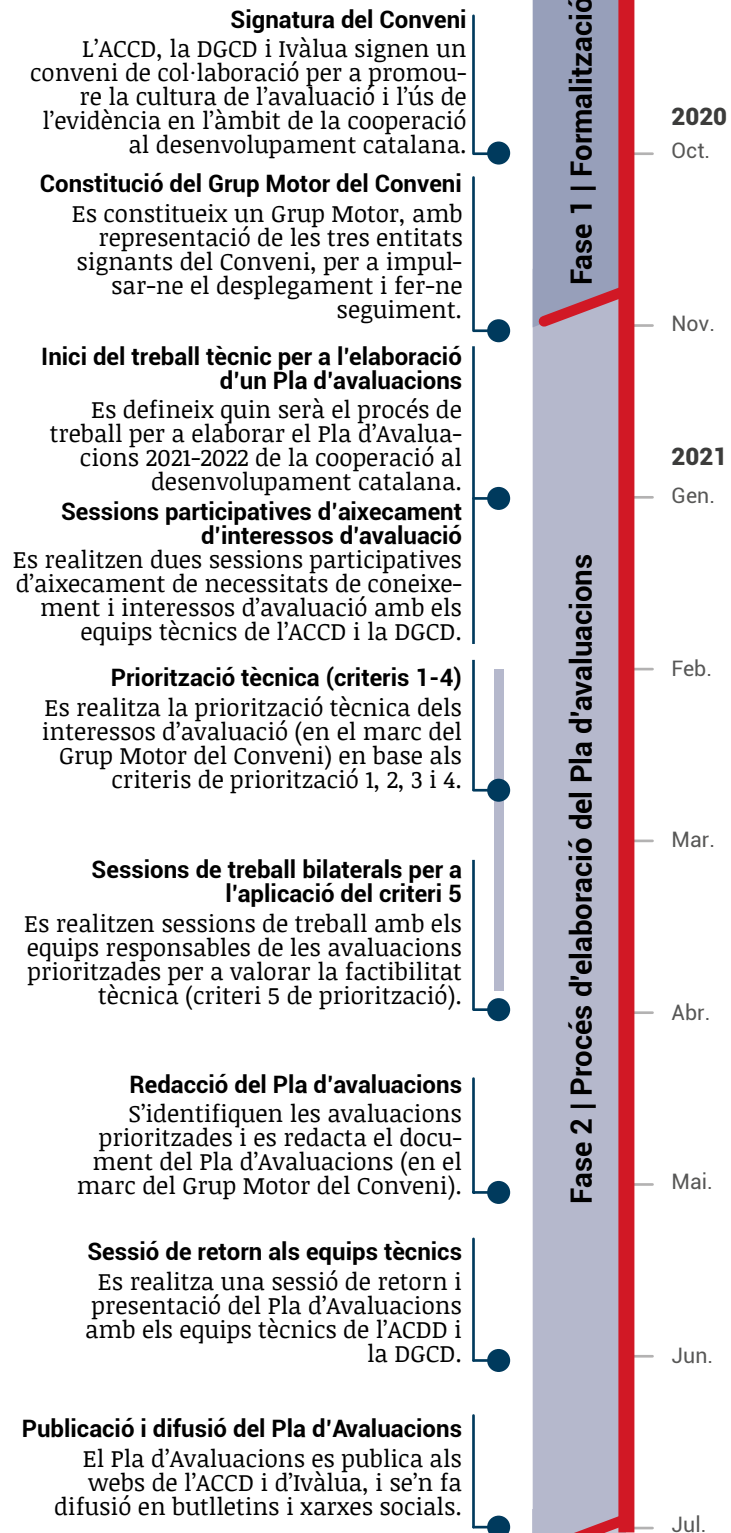
Elaboració de Plans d'avaluacions

L'exemple del procés d'elaboració del Pla d'avaluacions de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya

El mes d'octubre de 2020 l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD), la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament (DGCD) i Ivàlua signen un conveni de col·laboració per a promoure la cultura de l'avaluació i l'ús de l'evidència en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament catalana. L'objectiu principal del conveni és que les avaluacions que es facin els propers anys en l'àmbit de la cooperació catalana aportin informació útil i rellevant per millorar les polítiques i programes de cooperació al desenvolupament i que l'evidència que generin s'incorpori de manera efectiva als processos de presa de decisions.

En el marc d'aquest conveni, es posa en marxa l'elaboració d'un Pla d'avaluacions, que identifica les avaluacions que la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament (DGCD) i l'Agència Catalana de Cooperació al desenvolupament (ACCD) preveuen realitzar durant els anys 2021 i 2022 per tal d'informar els processos de presa de decisions, tant estratègics com operatius, en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

Cronograma



Pla d'avaluacions

Per què és necessari?

L'elaboració d'un Pla d'avaluacions respon al propòsit de poder identificar les necessitats d'evidència, en aquest cas de la DGCD i l'ACCD, lligades al disseny, planificació i/o implementació de les polítiques públiques i prioritzar-les d'acord amb criteris estratègics, d'avaluabilitat i de potencial d'ús. L'objectiu final és definir avaluacions orientades a obtenir informació rigorosa i rellevant per informar els processos de presa de decisions. D'aquesta manera s'espera millorar les polítiques públiques, en aquest cas en matèria de cooperació al desenvolupament, de la Generalitat de Catalunya.

Assessorament encarregat per
Agència Catalana de Cooperació
al Desenvolupament (ACCD) i
Direcció General de Cooperació al
Desenvolupament (DGCD)

Àmbit
Afers socials i desigualtat - Co-
operació al desenvolupament

Objectiu
Assegurar que les avaluacions
realitzades aportin informació útil
i rellevant per a millorar les políti-
ques i programes de cooperació al
desenvolupament

Assessorament finançat per
Departament d'Acció Exterior i
Govern Obert

Assessorament realitzat per
Ivàlua

Equip de treball
Carla Cordoncillo i Anna Segura

L'avaluació serveix per a generar coneixement rigorós i pràctic, en base al qual prendre decisions. Tanmateix, per a que aquestes contribucions siguin útils cal acomplir amb les següents passes:

- Identificar correctament les necessitats d'informació
- Generar els resultats de manera rigorosa
- Garantir que aquests arriben a temps
- Promoure que siguin tinguts en compte en la presa de decisions

Les necessitats de coneixement son múltiples en tots els àmbits sectorials. Totes les administracions impulsen gran nombre de polítiques i actuacions i tenen identificades més necessitats de

les que poden atendre. La realitat social és cada dia més complexa i, per tant, els reptes de l'administració pública per a donar-hi resposta son cada vegada majors. Aquesta complexitat creixent és molt evident en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.

Per això és important prioritzar les necessitats de coneixement; garantir que les avaluacions s'orienten a generar aquell coneixement més necessari i més útil. També és important reflexionar sobre quines d'aquestes necessitats s'han d'abordar mitjançant l'avaluació i quines han de ser abordades per altres vies. I aquesta és exactament la finalitat d'un Pla d'avaluacions i la raó per la qual l'ACCD i la DGDC decideixen realitzar-ne un, en el marc del conveni de col·laboració amb Ivàlua.

Un Pla d'avaluacions és útil quan identifica les necessitats d'avaluació, genera resultats rigorosos i contribueix a aportar evidència per a la presa de decisions.

Així, el Pla d'avaluacions de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya identifica les avaluacions rellevants que l'ACCD i la DGCD planegen realitzar durant el període 2021-2022, amb l'objectiu d'abordar les prioritats d'aprenentatge i generació d'evidències clau per tal d'informar els processos de presa de decisions, tant estratègics com operatius.

Un Pla d'avaluacions també és una eina útil per a la comunicació interna i externa. Dins de l'ACCD i la DGCD, el Pla d'avaluacions ha de fomentar l'obertura

i el consens en relació amb el propòsit i els usos de les avaluacions. Externament, el Pla d'avaluacions és una oportunitat per ser transparent i responsable sobre les activitats d'avaluació rellevants i de la seva utilitat.

El procés de desenvolupar un Pla d'avaluacions és igualment valuós, ja que impulsa les institucions involucrades a ser proactives en la planificació d'avaluacions per maximitzar el potencial del seu ús per tal d'informar processos de presa de decisions clau i millorar les seves polítiques i programes.

Darrera d'un Pla d'avaluacions hi ha d'haver les prioritats d'aprenentatge i generació d'evidències clau per informar els processos de presa de decisions.

Què és un Pla d'avaluacions?

Un pla d'avaluacions descriu breument les avaluacions que una organització preveu dur a terme durant un període concret. Es tracta d'un document sintètic i esquemàtic, que s'actualitza regularment, i que sol contenir la següent informació:

- El propòsit que es persegueix amb l'elaboració del pla.
- Els criteris utilitzats per fer la prioritització de les actuacions que s'avaluaran.
- El llistat d'avaluacions previstes pel període cobert pel pla, amb una explicació breu sobre el seu propòsit d'ús.

- El pressupost (agregat) disponible per finançar les avaluacions incloses al pla.
- Un cronograma on s'especifica quan s'encarregaran les avaluacions i quan s'espera tenir disponibles els resultats.

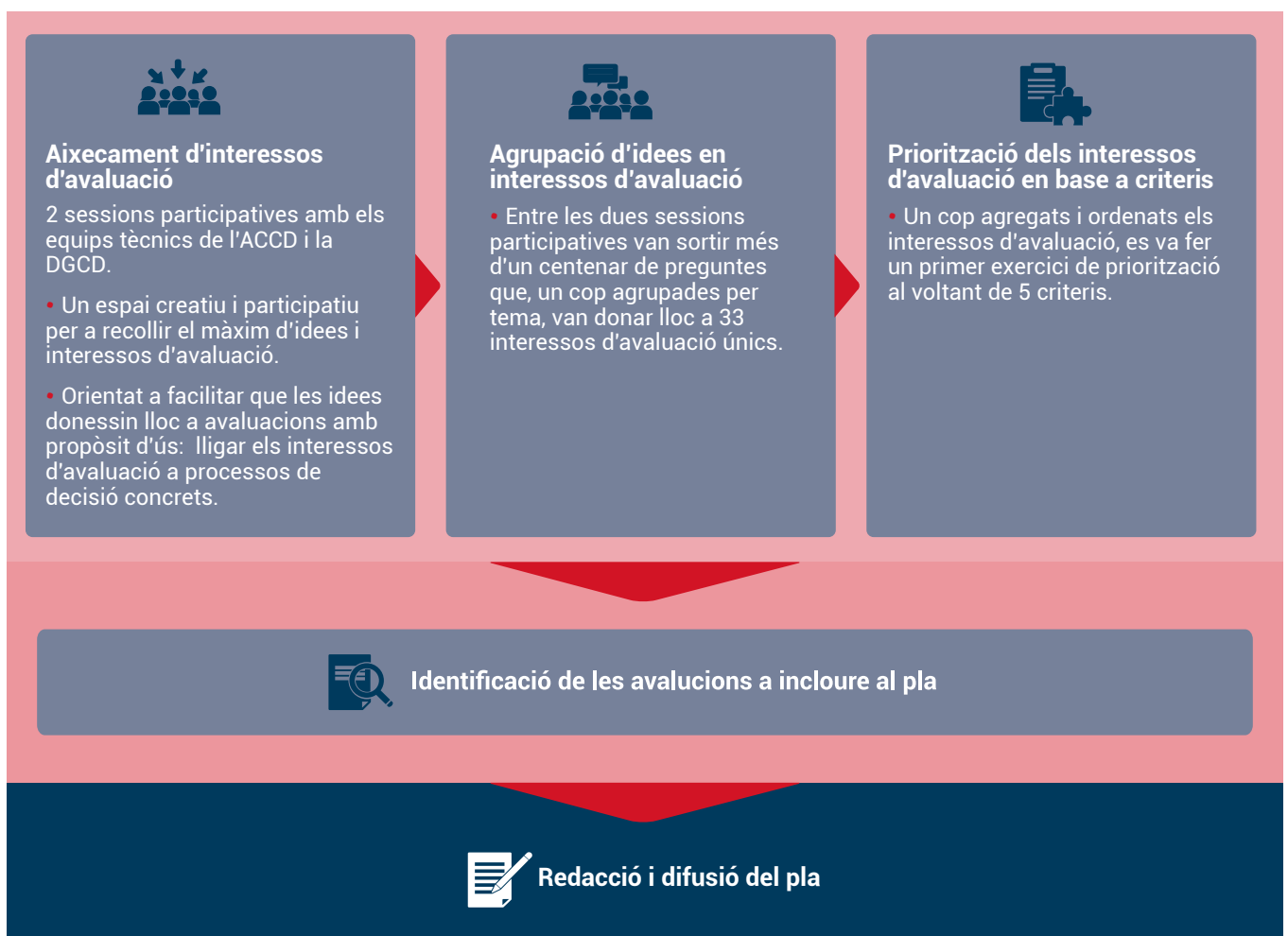
El document també pot entrar en altres qüestions:

- La planificació d'activitats orientades a la disseminació i gestió del coneixement generat per les avaluacions.
- L'esquema de governança i els espais de seguiment i retiment de comptes del pla.

Procés

Com s'ha realitzat?

El procés per identificar les necessitats de coneixement i decidir les avaluacions a realitzar ha d'estar compartit entre els agents implicats, en aquest cas, entre l'ACCD i la DGCD. Per desenvolupar el Pla d'avaluacions s'han seguit les següents fases: Aixecament d'interessos d'avaluació; Agrupació d'idees en interessos d'avaluació; Priorització dels interessos d'avaluació en base a criteris; Identificació de les avaluacions a incloure al pla; i, Redacció i difusió del pla.



La realització de les diferents fases del procés d'elaboració d'un Pla d'avaluacions ha de conduir a la realització efectiva de les avaluacions que contempla.

Priorització

Quins criteris tècnics calen per a prioritzar avaluacions?

Les necessitats de les administracions públiques de generar coneixement i evidències, en els quals basar la presa de decisions, són moltes. L'àmbit de la cooperació al desenvolupament no n'és una excepció. És per això que, per a decidir quines necessitats d'informació s'han de prioritzar i, per tant, quines avaluacions s'han d'impulsar, és necessari definir criteris, que assegurin que es prioritzi la informació més rellevant i més útil.

Criteris tècnics de priorització de les avaluacions de la cooperació catalana

Criteri 1

Manca d'evidència: Aquesta necessitat d'informació està sent abordada ja per alguna altra via?

L'objectiu d'aquest primer criteri era destriar si els interessos identificats ja estaven sent, ho havien estat recentment o bé estava previst que fossin analitzats properament per altres vies. Les opcions de resposta eren "Sí", "No" o "Parcialment".

Criteri 2

Adequació: La millor manera de donar resposta a aquesta necessitat d'informació és una avaluació?

L'objectiu d'aquest segon criteri era valorar si l'avaluació era l'instrument més adequat per donar resposta a l'interès d'informació o es considerava més adient respondre la necessitat de coneixement a partir d'una sessió de treball, del disseny d'un sistema de seguiment o d'una recerca, entre d'altres opcions. De nou, les opcions de resposta eren: "Sí", "No" o "Parcialment".

Criteri 3

Propòsit d'ús: Quin procés de presa de decisió es vol informar amb l'avaluació?

L'objectiu d'aquest criteri era valorar si l'interès d'avaluació i la informació que se'n trauria estava lligat a un procés de presa de decisions, ja sigui estratègic o operatiu, vinculat al disseny o implementació de la política de cooperació. Addicionalment, es va considerar el moment en el temps en el qual s'havia de prendre la decisió en qüestió, ja que l'avaluació només pot tenir un propòsit d'ús si la informació que es recull i s'analitza es fa abans d'haver de prendre la decisió. Així, es van categoritzar els 15 interessos d'avaluació restants, en funció de si tenien "Molt", "Bastant", "Poc" o "Gens" propòsit d'ús.

Criteri 4

Rellevància: Per què és important avaluar aquesta actuació?

L'objectiu d'aquest quart criteri era assegurar la rellevància dels interessos d'avaluació, valorant el seu encaix amb les prioritats estratègiques de la cooperació catalana, així com amb altres actuacions en marxa.

Criteri 5

Factibilitat tècnica: És tècnicament factible dur a terme l'avaluació?

Per a l'aplicació d'aquest darrer criteri es va treballar amb les persones responsables de cadascun dels interessos finalistes per realitzar una exploració de la factibilitat tècnica de les avaluacions. Es van organitzar reunions entre les tècniques d'avalua, els equips que havien proposat els interessos d'avaluació i altres persones implicades en el seu desplegament. Aquestes reunions van permetre aprofundir sobre els següents aspectes:

- Concretar l'interès d'avaluació
- Aprofundir en el potencial d'ús de l'avaluació
- Fer una anàlisi preliminar de la viabilitat i la factibilitat tècnica de l'avaluació proposada

La valoració d'aquest criteri es va realitzar utilitzant l'escala "Molt", "Bastant", "Poc" o "Gens" factible tècnicament.

33 interesos d'informació



El procés de prioritització va finalitzar amb la selecció de les 5 avaluacions a realitzar durant l'any 2022

*Les avaluacions a realitzar l'any 2021 ja estaven definides amb anterioritat.

Resultats

Quins passos s'han de seguir després de l'elaboració del Pla d'avaluacions?

Un cop prioritzades les avaluacions cal redactar el Pla d'avaluacions que recull els objectius, una explicació del procés de prioritització i també una descripció de cadascuna de les avaluacions seleccionades. D'aquesta manera, el pla estableix les avaluacions que s'impulsaran en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament durant els propers dos anys.

Pla d'avaluacions de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya 2021-2022

Direcció General de Cooperació al Desenvolupament
i Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Exterior
i Govern Obert

 iValua
Institut Català d'Innovació
de Polítiques Públiques

El document recull les avaluacions que la DGCD i l'ACCD preveuen realitzar durant els anys 2021 i 2022 per tal d'informar els processos de presa de decisions, tant estratègics com operatius, durant aquest període.

Com a primer pas posterior a la seva elaboració, s'ha procedit a la difusió del pla entre els equips tècnics de l'ACCD i la DGCD que van participar en el procés d'aixecament i identificació dels interessos d'avaluació, per tal de fer-los un retorn dels resultats de la prioritització i de l'elaboració del pla.

A partir d'aquí, s'elaboraran les avaluacions escollides efectuant els següents passos per cadascuna de les avaluacions del pla:

- S'elaboraran uns termes de referència (TDR)
- Es farà el procés de contractació per a la realització de l'avaluació
- Es rebrà un informe d'avaluació
- Es difondrà i comunicarà els resultats i recomanacions als actors implicats per maximitzar el seu ús
- Haurà de servir per informar la presa de decisions sobre el programa, l'instrument o el pla en qüestió

Aprenentatges

Quines propostes de millora se'n deriven?

El procés de desenvolupar el Pla d'avaluacions de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya ha estat realment valuós i ha permès extreure una sèrie d'aprenentatges que poden resultar de gran utilitat i interès a d'altres organitzacions per a elaborar els seus propis Plans d'avaluació, i contribuir així a la promoció d'avaluacions rellevants i amb propòsit d'ús, que permetin al seu torn millorar les seves polítiques i programes.

Recomanacions



Constitució d'un Grup Motor

És important comptar amb un equip tècnic que conegui els projectes que es volen avaluar, però al mateix temps pugui mantenir certa neutralitat en l'aplicació dels criteris de prioritització.



Voluntat directiva i política

El fet d'haver implicat a les direccions tant de l'ACCD com de la DGCD en diversos moments del procés ha estat beneficiós i ha resultat en una major apropiació del pla i un major suport al seu desenvolupament i implementació.



Promoure la cultura de l'avaluació

S'han aprofitat totes les sessions i presentacions, tant a nivell tècnic com directiu, per a fer pedagogia sobre la importància d'avaluar i, sobretot, d'incorporar les evidències als processos de presa de decisions.

Podeu consultar més documentació sobre els assessoraments a ivalua.cat

Assessorament encarregat per:



Assessorament realitzat per:

